

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobkyně: **R. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, Vršovická 65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č.j. 500/2084/503-21/08 ze dne 8. 12. 2008 a č.j. 500/1739/503-21/08 ze dne 23. 12. 2008,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č.j. 500/2084/503-21/08 ze dne 8. 12. 2008 a č.j. 500/1739/503-21/08 ze dne 23. 12. 2008 se zrušují a věci se vracejí žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 2000,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně se domáhala zrušení dvou shora označených rozhodnutí Ministerstva životního prostředí.

Rozhodnutím č.j. 500/2084/503-21/08 ze dne 8. 12. 2008 žalovaný zamítl její odvolání proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Praha č.j. ČIŽP/41/OOP/SR01/0805071.003/08/PVJ ze dne 31. 7. 2008, kterým bylo žalobkyni podle § 34 odst. 2 zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů, zabaveno 100 ks exemplářů rostlin kaktusů (Cactaceae) dovezených dne 22. 2. 2008 v poštovní zásilce z Bolívie na Celní úřad Praha 1, přičemž tento dovoz byl uskutečněn v rozporu s právem Evropského společenství, neboť byly dovezeny bez dovozního povolení České republiky doprovázeného vývozním povolením země původu.

Rozhodnutím č.j. 500/1739/503-21/08 ze dne 23. 12. 2008 žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Praha č.j. ČIŽP/41/OOP/PR01/080571.007/08/PVJ ze dne 31. 7. 2008 a toto prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno. Správní orgán I. stupně uznal žalobkyni vinnou z přestupku podle § 31 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů, kterého se dopustila tím, že dne 22. 2. 2008 dovezla z Bolívie do České republiky v poštovní zásilce 100 ks exemplářů rostlin kaktusů v rozporu s právem Evropského společenství, neboť byly dovezeny bez dovozního povolení České republiky doprovázeného vývozním povolením země původu.

Odůvodnění obou rozhodnutí vycházejí z toho, že Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) provedla dne 3. 3. 2008 kontrolu zásilky adresované paní R. M., která obsahovala 100 ks živých exemplářů kaktusů rodu *Sulcorebutia* a nebyla doprovázena ani vývozním, ani dovozním povolením, což odporuje normám nařízení Rady (ES) č. 338/97. Žalobkyně na výzvu celního úřadu nechala provést dovozní rostlinolékařskou kontrolu. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně závažně porušila právní předpisy na ochranu planě rostoucích druhů rostlin, přičemž odmítl tvrzení žalobkyně o tom, že kaktusy nedovezla. Na základě takto zjištěného stavu pak žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 12. 2008 potvrdil rozhodnutí ČIŽP o zabavení předmětných kaktusů a rozhodnutím ze dne 23. 12. 2008 potvrdil rozhodnutí ČIŽP o uložení sankce za přestupek podle § 31 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/2004 Sb.

Proti tomuto rozhodnutí směřovala žaloba, v níž žalobkyně namítla, že rostlinolékařskou kontrolu nechala provést jen v důsledku pokynu celního úřadu, aniž by věděla, co zásilka obsahuje, a že jí tato zásilka nepatří, dále že v průběhu správního řízení byla porušena její procesní práva tím, že nebyla vyslechnuta, dále že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť není doloženo, jaké rostliny byly z Bolívie dovezeny a zda se na ně vztahuje ustanovení čl. 4 odst. 2 Nařízení Rady (ES) č. 338/97, a konečně že ve výroku napadeného rozhodnutí není uveden druh a výměra sankce.

Žalobkyně navrhla, aby soud obě napadená rozhodnutí zrušil a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svých právních i věcných závěrech a na odůvodnění obou rozhodnutí. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu uplatněných žalobních námitek, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Žalobkyně především namítla, že dne 22. 2. 2008 obdržela z celního úřadu vyrozumění o příchodu zásilky ze zahraničí a s výzvou k provedení rostlinolékařské kontroly podle zákona č. 326/2004 Sb. Této výzvy žalobkyně uposlechla a nepředpokládala, že někdo zneužil její osoby a že její jednání na základě výzvy správního orgánu bude podkladem ve správním řízení. Žalobkyně si byla vědoma toho, oč je žádána, ale vzhledem ke svým osobním poměrům nemohla vědět, že jde o dovoz rostlin podléhající zvláštnímu režimu, nemohla odmítat něco, o čem nebyla vůbec informována a nemohla vědět, že jí zásilka nepatří, a vzdát se svých práv, aniž by věděla, o co v konkrétním případě jde. S rostlinami neobchoduje a nezná legislativu upravující dovoz a vývoz rostlin a nemohla vědět, že výzvou správního orgánu byla vyzvána k protiprávnímu jednání.

V této souvislosti dále uvedla, že pěstuje jen pokojové rostliny, nikdy a nikde s žádnými rostlinami neobchodoval, nevyvážela je ani nedovážela a není členem rostlinářského spolku. V průběhu správního řízení uváděla, že rostliny v Bolívii neobjednala a nedovezla, v zemi jejich původu nikdy nebyla a neví, kdo rostliny zaslal na její adresu.

Žalovaný v odůvodnění obou napadených rozhodnutí uvedl, že spisová dokumentace obsahuje doklady o tom, že po příchodu zásilky do České republiky se k ní žalobkyně přihlásila, a to na základě výzvy České pošty, která byla doplněna sdělením celního úřadu o tom, že podléhá celnímu řízení a že je nutno zajistit rostlinolékařskou kontrolu. To žalobkyně zajistila a žalovaný nemohl přisvědčit její námitce, že rostliny nedovezla. Pokud by se skutečně nejednalo o zásilku určenou žalobkyni, nebylo důvodu, aby ona požádala o provedení rostlinolékařské kontroly a aby zásilka byla dále odbavována celním úřadem. Jestliže žalobkyně neměla o zásilku zájem nebo zásilka nebyla její, měla její převzetí ihned odmítnout a oznámit to celnímu úřadu. Polehčující okolností tu není její tvrzení, že konala na základě výzvy celního orgánu a že provedla pouze to, co po ní žádal; ze spisu nevyplývá, že by byla jakkoliv omezena způsobilost žalobkyně k právním úkonům. Odvolací orgán nesouhlasil ani s tvrzením, že ze strany žalobkyně došlo k záměně této zásilky s jinou, objednanou v Německu, neboť předmětná zásilka byla řádně označena jak údajem o adresátu, tak o odesílateli i po zemi, odkud byla vypravena. Ačkoliv žalobkyně tvrdí, že odesílatele nezná a že z Bolívie si dovoz rostlin neobjednala, je zarážející, že odesílatel zná její přesnou adresu v České republice a že žalobkyně brojí proti rozhodnutí o zabavení kaktusů.

Podle ust. § 31 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/2004Sb., v platném znění, Inspekce uloží pokutu až do výše 200 000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že dováží, vyváží nebo zpětně vyváží exemplář do České republiky nebo z České republiky

bez platného povolení nebo potvrzení vydaného podle práva Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů nebo podle tohoto zákona anebo s nepravým, padělaným nebo neplatným povolením nebo potvrzením anebo povolením nebo potvrzením pozměněným bez oprávnění vydaného vystavujícím orgánem.

Za dovoz ve smyslu citované normy je třeba považovat nejen situaci, kdy fyzická osoba vlastními silami dováží exemplář rostliny či živočicha, který podléhá omezení podle citovaného zákona, resp. podle Nařízení Rady (ES) č. 338/97, ale i případ, kdy si takový exemplář nechá zaslat ze země mimo Evropské společenství, a kdy jej fyzicky dopravuje třetí osoba, například držitel poštovní licence. V takovém případě je však nutno, aby správní orgán mimo jakoukoliv pochybnost zjistil, že exemplář byl zaslán na pokyn či objednávku tuzemského adresáta, nebo alespoň s jeho souhlasem.

V projednávané věci však taková nepochybná zjištění učiněna nebyla.

Jak správní orgán I. stupně, tak i žalovaný učinily závěr o tom, že žalobkyně dovezla 100 exemplářů kaktusů z Bolívie jen na základě zjištění, že na její adresu došla do České republiky poštovní zásilka obsahující tyto kaktusy, a že žalobkyně tuto zásilku neodmítla, a navíc zajistila provedení rostlinolékařské kontroly jejího obsahu.

Podle názoru z těchto skutečností nelze spolehlivě vyvodit odpovědnost žalobkyně za porušení zákona č. 100/2004 Sb. Ze samotného faktu, že na její jméno byla do ČR doručena zásilka, nelze bez pochybností dokázat, že si dovoz předmětných kaktusů objednala nebo že s ním alespoň souhlasila. Základní překážkou pro vyvození její odpovědnosti je skutečnost, že žalobkyni nebylo dokázáno, že by jí byl obsah zásilky jakkoliv znám – přitom jedině tak by bylo možno mít za to, že je dáno její zavinění alespoň nedbalostní. Z obsahu správního je zřejmé, že správnímu orgánu I. stupně byl obsah zásilky znám nejpozději dne 3. 3. 2008, avšak nijak z něj nelze zjistit, kdy byla o obsahu zásilky vyrozuměna žalobkyně, kdo jí o tom vyrozuměl a co konkrétně jí bylo o zásilce a jejím obsahu sděleno. Za tohoto stavu věci není důkazem její viny ani to, že vyhověla výzvě celního úřadu a zajistila provedení rostlinolékařské kontroly: pokud jí nebyl obsah zásilky spolehlivě znám, nemá zajištění této kontroly žádnou relevanci. Nadto ona výzva ostatně není ani ve spise založena a nelze tedy zjistit, jak byla formulována a zda z ní mohla žalobkyně seznat, co je obsahem zásilky, a případně tedy zásilku odmítnout.

V průběhu správního řízení pak žalobkyně konstantně uváděla, že obsah zásilky jí nebyl znám, že jejich odesílatele nezná a především že si zaslání kaktusů z Bolívie neobjednala (vize její písemná vyjádření ve spise, ústní vyjádření jejího zástupce a obsah podaného odvolání). Soud musí konstatovat, že tato její obhajoba nikdy nebyla vyvrácena. Za tohoto stavu věci je závěr žalovaného o tom, že žalobkyně dovezla předmětné kaktusy, pouze spekulací. Odpovědnost fyzické osoby za porušení zákona č. 100/2004 Sb., které je přestupkem, však nelze vyvozovat na základě spekulací, ale jen na základě náležitě zjištěného skutkového stavu. Pak ovšem nezbývá, než učinit závěr, že vina žalobkyně nebyla ve správním řízení prokázána. Již jen z tohoto důvodu musel soud žalobě vyhovět a obě napadená rozhodnutí zrušit: v rozhodnutí o uložení sankce není vina žalobkyně prokázána a rozhodnutí o zabavení rostlin je pak bez důvodu adresováno žalobkyni, ač její odpovědnost za dovoz není dokázána.

Výše uvedený závěr soudu vychází též z jeho vyhodnocení další žalobní námitky, spočívající v tvrzení, že protokol o výsledku svědka je jako důkaz absolutně neplatný, protože výslech svědka npor. Ing. M. P. nebyl proveden v souladu s ust. § 138 odst. 4 správního řádu a žalobkyně byla zkrácena na svých právech, neboť nebyla vyrozuměna o konání výsledku a neměla možnost klást svědkovi otázky.

Z obsahu správního spisu je zřejmé, že správní orgán I. stupně provedl dne 18. 6. 2008 výslech npor. Ing. M. P., služebně zařazeného u Celního úřadu Praha, jenž byl dotazován právě k tomu, jak byla žalobkyně vyrozuměna o předmětné zásilce a o jejím obsahu.

Podle ust. § 51 odst. správního řádu o provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování.

Z obsahu správního spisu je zřejmé, že svědek npor. Ing. M. P. byl slyšen mimo ústní jednání, přičemž správní orgán byl povinen žalobkyni o provedení tohoto důkazu včas vyrozumět, a umožnit jí případně účast při něm. Ze spisu však nelze zjistit, že by správní orgán tuto zákonnou povinnost splnil, v důsledku čehož byl důkaz proveden procesně nesprávným způsobem a tato vada řízení mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Nelze totiž přehlédnout, že právě z výsledku tohoto svědka mohly správní orgán čerpat informace podstatné pro závěr o tom, zda žalobkyně měla podíl na dovozu předmětných kaktusů nebo nikoliv. Procesně vadně provedený výslech však nelze jako důkaz použít a informace jím získané nejsou v řízení o přestupku použitelné. Tato žalobní námitka je proto důvodná.

Soud však neakceptoval námitku ohledně porušení ustanovení článku II odst. 2 Listiny základních práv a svobod, zákona č. 500/2004 Sb. a zákona č. 200/1990 Sb., když správní orgány neprovedl výslech žalobkyně jako obviněné z přestupku a nahradil jej pouze výpovědí zmocněnce, kterou zaznamenal do protokolu.

Ze správního spisu je zřejmé, že žalobkyně byla řádně vyzvána k účasti na ústním jednání u správního orgánu I. stupně, kdy z prvního termínu jednání se dopisem ze dne 23. 4. 2008 omluvila, a při jednání v novém termínu dne 26. 5. 2008 se nechala zastoupit panem Ing. R. M. Plná moc, kterou mu dne 22. 5. 2008 vystavila, jej plně zmocňovala k tomu, aby se za ní vyjádřil ke všem skutečnostem, které jí jsou kladeny za vinu. Nezbyvá tedy než konstatovat, že žalobkyně se ze své vůle nezúčastnila jednání ve věci a sama se vzdala možnosti vlastního vyjádření k předmětu řízení. Nadto je zřejmé, že dopisem ze dne 3. 6. 2008 žalobkyně výslovně odsouhlasila vše, co její zástupce při jednání u správního orgánu dne 26. 5. 2008 k věci uvedl.

Rovněž za nedůvodnou pak považoval soud námitku, spočívající v tvrzení, že ve výroku rozhodnutí není uveden druh a výměra sankce, jen povinnost uhradit náklady řízení. Jak je zřejmé ze správního spisu, o vině a o sankci rozhodl správní orgán I. stupně rozhodnutím č.j. ČIŽP/41/OOP/PR01/080571.007/08/PVJ ze dne 31. 7. 2008, v jehož výroku je uveden jak popis skutku, tak jeho právní kvalifikace, a též druh a výše uložené sankce. Námitka žalobkyně je tedy neopodstatněná.

Městský soud v Praze tedy po přezkoumání věci dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně, a proto podle ust. § 78 odst. 1 soudního řádu správního obě žalobou napadená rozhodnutí zrušil a obě věci podle ust. § 78 odst. 4 soudního řádu správního vrátil žalované k dalšímu řízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobkyně měla ve věci plný úspěch a její náklady tvoří soudní poplatek zaplacený z podané žaloby ve výši 2000,- Kč.

Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání podle ust. § 51 odst. 1 soudního řádu správního.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. února 2013

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Beranová